

LES CLAUS DEL BON FUNCIONAMENT D'UNA ASSOCIACIÓ

TORRE JUSSANA

CENTRE DE SERVEIS
A LES ASSOCIACIONS

bcn.cat/tjussana

La llarga trajectòria de Torre Jussana - Centre de Serveis a les Associacions, ens ha permès recollir informació i coneixement directe sobre el funcionament de les associacions i, per tant, poder extreure'n fortaleses, problemàtiques i mancances comunes. Fruit de tot aquest bagatge, hem desenvolupat el que considerem que són les **claus del bon funcionament d'una associació**.

Aquestes estan definides en quatre àmbits que tenen prou importància per ells mateixos i que, al mateix temps, es complementen i s'interrelacionen amb la resta. De tot plegat en surt una fotografia completa sobre què cal tenir en compte per aconseguir un funcionament associatiu òptim.

Us animem a fer una lectura d'aquesta guia tenint en compte la vostra realitat per tal que us porti a fer-vos o a replantejar-vos qüestions tant imprescindibles com qui som? Què fem? Amb qui ho fem? Com ho fem?

1: LA INTENCIÓ (QUI SOM I ON ANEM?)

El primer que s'ha de plantejar una associació abans d'iniciar la seva activitat és quina és **la raó de ser** que en motiva la seva creació i quins canvis generals vol aconseguir, ja que tota associació tracta de donar resposta a una situació determinada.

Aquesta raó de ser en condicionarà la tipologia d'activitats i els públics de l'associació, així com el seu període d'existència.

Per això, **tota associació ha de definir** d'entrada la seva **finalitat, identitat i valors**, així com **la seva estratègia a llarg termini**. Aquests aspectes essencials seran el marc de referència de les seves accions.

Cal, doncs, començar per tenir ben clar:

“ *tota associació s'ha de plantejar quina és la seva raó de ser* ”

- La missió:**
La finalitat de l'associació.
- La visió:**
On es vol arribar i/o **què es vol aconseguir** a llarg termini.
- Els valors:**
Principis ètics i ideològics que guien l'associació en totes les seves actuacions.
- La estratègia:**
Quins aspectes interns i externs ens condicionen? Què és vol aconseguir? (objectius), com?, quan?, amb quins recursos?... Tota associació s'hauria de dotar d'una estratègia que planifiqui els passos a realitzar.

2: L'ACCIÓ (QUÈ FEM?)

L'acció és l'àmbit més operatiu. Fa referència als projectes i activitats de les associacions que els han de permetre assolir els objectius establerts.

Segons els valors i l'estratègia de l'associació, es realitzaran un tipus d'activitats o unes altres. És molt important vetllar per aquesta relació. Només així actuarem de manera coherent amb l'ideari de l'entitat.

Per tal de realitzar una activitat amb la qual es puguin assolir els resultats que se n'esperen, les associacions han de **planificar** (abans) les seves actuacions, fer-ne un **seguiment** (durant) i **avaluar-les** (després).

Així doncs, quan es plantegen activitats cal:

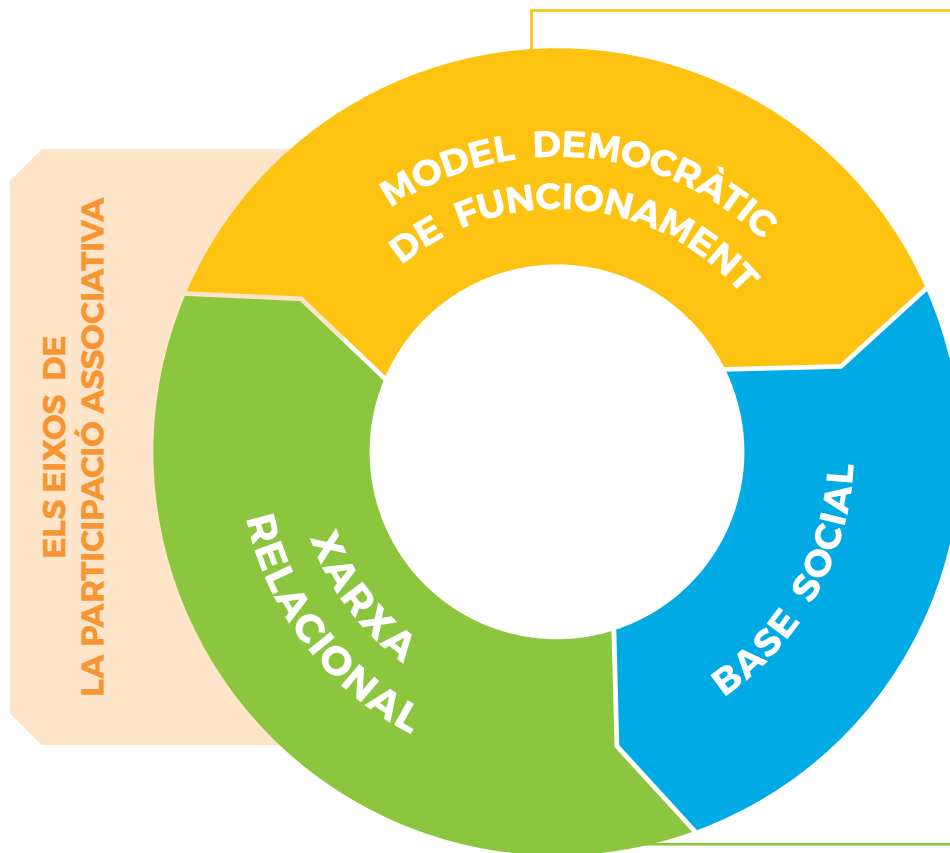
- analitzar** **ANALITZAR LA REALITAT:** en aquesta etapa cal preguntar-se per la situació concreta que es vol modificar, les causes que originen aquesta situació o problemàtica, els agents que hi intervenen i el seu paper vers aquesta situació.
- detectar** **DETECTAR NECESSITATS:** cal comparar la situació real amb la desitjable i valorar allò que es pot i es vol fer com a entitat.
- definir** **DEFINIR ELS OBJECTIUS:** Guiaran totes les decisions que haguem de prendre sobre l'activitat. Cal que siguin coherents amb els objectius generals de l'associació i que siguin mesurables.
- planificar** **PLANIFICAR LA INTERVENCIÓ I L'ORGANITZACIÓ DELS RECURSOS:** La planificació en aquest nivell significa preveure, organitzar, fixar calendari, fer el pressupost,...
- avaluar** **AVALUAR:** és l'etapa del cicle d'un projecte en la qual es valoren les activitats realitzades, els aprenentatges i els seus resultats. Si els objectius plantejats eren mesurables, podrem detectar fàcilment si han estat assolits o no.

És important que aquest procés es realitzi a través de la participació interna, i amb voluntat de potenciar la innovació i la creativitat, donat que són elements clau per aconseguir una millora continuada.

3: LA PARTICIPACIÓ (AMB QUI HO FEM?)

Associar-se és una manera de vehicular interessos, necessitats i objectius comuns d'un col·lectiu i, a més, les associacions són organitzacions que afavoreixen la comunicació i les relacions interpersonals. Per tot plegat, les persones en són **la peça clau que les dota de sentit i la seva participació i implicació és cabdal**.

Existeixen **diferents nivells de participació segons el grau d'implicació** de les persones, que van des de la simple informació a la presa de decisions. Si es deixa de banda la participació, s'estarà deixant de banda el fet diferencial de les associacions.

MODEL DEMOCRÀTIC DE FUNCIONAMENT:

El funcionament democràtic de les associacions és el seu ADN, la seva essència. Per tant, s'haurien de contemplar els tres models de democràcia:

» **DEMOCRÀCIA DIRECTA:** En els espais de democràcia directa hi participa tota la base social que té drets polítics, és a dir, amb dret a participar plenament mitjançant el seu vot i la seva veu.

» **DEMOCRÀCIA REPRESENTATIVA:** Tot i que l'assemblea sempre n'ha de ser l'òrgan

sobirà, les associacions es doten d'una Junta Directiva, responsable de coordinar l'execució de les decisions preses per l'assemblea i de la representació legal de l'entitat.

» **DEMOCRÀCIA DELIBERATIVA o PARTICIPATIVA:** És idoni comptar, també, amb d'altres espais, grups de treball o comissions, on les persones vinculades a l'associació (amb drets polítics o sense) puguin implicar-se en la presa de decisions i l'execució d'aquestes.

LA BASE SOCIAL:

Com dèiem, **les persones són l'element més important de tota associació**. Però qui forma part de la seva base social?

» **LES PERSONES ASSOCIADES:** són les persones membres de l'associació amb plens drets polítics en els espais de democràcia directa i representativa.

» **PERSONES VOLUNTÀRIES:** són les persones que col·laboren en l'associació i en els seus

projectes però que, per definició, no tenen drets polítics. Poden disposar d'espais de democràcia deliberativa per a fer conèixer el seu parer sobre l'organització.

» **EQUIP TÈCNIC:** Compost pel personal contractat de l'associació per a poder desenvolupar els seus projectes. També és interessant consultar periòdicament quines són les seves opinions.

LA XARXA RELACIONAL:

Cal tenir present la importància de **la participació i prioritzar la implicació de l'associació en d'altres espais**. Així doncs, la pertinença a federacions, coordinadores, xarxes..., la participació en espais públics de decisió (consells municipals, de barri,...), l'execució de polítiques públiques en col·laboració amb l'administració o la col·laboració amb projectes privats, són només alguns dels exemples de relacions amb d'altres agents que poden ajudar a desenvolupar l'associació o a enriquir-la i que poden aportar perspectives i visions útils sobre la seva tasca.

També hem de tenir presents tots aquells col·lectius externs que per la seva relació amb l'associació o amb el seu àmbit d'actuació poden aportar informació o opinions d'alt valor. D'exemples n'hi ha molts (persones destinatàries de les nostres accions, entitats amb qui ens relacionem, comunitats amb les que interactuem, professionals de l'àmbit, administracions amb les que treballem, etc.) però cada associació ha de decidir quins els aportaran valor afegit en el seu cas, per fer-los opinar i/o participar, si s'escau.

4: LA GESTIÓ (COM HO FEM?)

El bon govern d'una associació passa, també, per una bona gestió dels aspectes organitzatius, funcionals i de comunicació. La gestió d'una associació és el conjunt d'operacions administratives, documentals, infraestructurals, tècniques, econòmiques, financeres i comunicatives orientades a garantir la consecució dels objectius acordats, assegurant el compliment de les condicions d'eficàcia, eficiència, qualitat, transparència i respecte a la legalitat vigent.

» **DOCUMENTACIÓ LEGAL I FISCAL:** Aquells deures d'obligat compliment per la pròpia llei d'associacions i les que s'esdevenen del funcionament intern de l'associació. En aquest aspecte caldrà tenir un coneixement de la legislació (estatuts, fiscalitat, protecció de dades, Llei de Transparència, legislació laboral, llicències d'activitats, assegurances, entre d'altres).

» **COMUNICACIÓ:** És l'eina que ha de permetre a l'associació visualitzar les seves activitats, projectes i posicionaments i interaccionar amb els seus públics. En aquest sentit és important que es planifiquin els objectius, canals (interns i externs), missatges i les formes de comunicar, intentant crear un estil propi.

“ La intenció, l'acció, la participació i la gestió són els quatre àmbits clau per al bon funcionament d'una associació ”

» **RECURSOS ECONÒMICS I FINANCERS:** En aquest apartat s'inclou l'administració dels béns d'una associació, així com les diverses formes de finançament escollides a partir dels valors i les necessitats de cada associació (recursos propis, compartits, privats i públics).

» **RECURSOS INFRAESTRUCTURALS:** Fa referència al conjunt de recursos materials necessaris per a desenvolupar l'activitat d'una associació (materials fungibles, no fungibles, espais, equipaments...).

EN RESUM

» El bon funcionament d'una associació es basa en el desenvolupament òptim dels quatre àmbits que des de Torre Jussana considerem clau en tota associació: **La intenció, l'acció, la participació i la gestió.**

» La intenció es basa en la definició de la missió, la visió, els valors i l'estratègia d'una associació.

» L'acció són els projectes i les activitats que l'associació realitza per aconseguir els seus objectius. És important que estiguin planificats, se'n faci un seguiment i s'avaluïn posteriorment.

» La participació democràtica és l'ADN de tota associació. Hi ha diferents nivells de participació, segons el grau d'implicació de les persones, i diferents

models de funcionament democràtic: democràcia directa, representativa i deliberativa. És recomanable que les associacions contemplin els tres models.

» La gestió inclou totes aquelles operacions relacionades amb la documentació legal i fiscal i els recursos econòmics, financers, infraestructurals i comunicatius.

Des de Torre Jussana – Centre de Serveis a les Associacions, oferim una orientació global a les associacions i a les seves juntes directives, a partir de diferents serveis i recursos. Aquests estan pensats per donar respostes a les necessitats i reptes que puguin sorgir al llarg de la trajectòria de cada associació.

EN QUÈ US PODEM AJUDAR A TJ?:

- » **Informació:** Oferim un servei d'informació general sobre tot allò relacionat amb les associacions i el seu dia a dia. Podeu fer les vostres consultes per telèfon, correu electrònic o de manera presencial. O consultar la web del centre (www.bcn.cat/tjussana) on hi recopilem informació i recursos d'interès per a les juntes directives i les persones amb responsabilitats en les associacions.
- » **Assessoraments:** Posem a la disposició de les associacions un servei d'assessoraments especialitzats en temàtiques clau per al bon funcionament de les associacions.
- » **Acompanyaments:** Suport integral per a l'enfortiment de les associacions, a través del seguiment personalitzat en el desenvolupament de les estratègies i accions de millora.
- » **Formació:** Pensada per ajudar a les persones que tenen responsabilitats en les associacions a adquirir les competències i coneixements necessaris per a la realització de la seva tasca. S'ofereixen itineraris formatius sobre diverses temàtiques relacionades amb el bon funcionament associatiu.
- » **Publicacions i fons documental:** Editem publicacions de divulgació i reflexió a l'entorn del fet associatiu i del dia a dia de les associacions. També disposem d'un Fons Documental sobre associacionisme, participació, societat, etc. vinculat a la Biblioteca General de l'Ajuntament de Barcelona.
- » **Cessió d'espais:** Els diferents espais del centre estan a disposició de les associacions per desenvolupar-hi les seves activitats: reunions, presentacions, trobades, formacions, assemblees...
- » **Ofertes de feina, crides de voluntariat, materials i espais:** A la pàgina web del centre hi publiquem les ofertes d'aquest tipus de les associacions de la ciutat que ens feu arribar.

Més info sobre cadascun dels serveis a:
www.bcn.cat/tjussana

*A Torre Jussana
us ajudem a millorar
el funcionament
de la vostra associació!*

TORRE JUSSANA

Centre de Serveis a les Associacions

Av. Cardenal Vidal i Barraquer, 30
08035 Barcelona

Tel. 932 564 118

bcn.cat/tjussana - tjussana@gmail.com

facebook.com/torrejussana

twitter.com/tjussana

COGESTIONA:

Ajuntament de
Barcelona

